

Konspekt zajęć zintegrowanych w kl. II - „Przyloty ptaków”

Życie szkoły 1998/6

Kształcenie środowiskowe:

Przyloty ptaków wczesną wiosną; budowa gniazd.

- poznanie nazw i wyglądu wybranych ptaków przylatujących wczesną wiosną oraz ich zwyczajów,
- rodzaje i budowa ptasich gniazd,
- wdrażanie do ochrony ptasich gniazd,
- kształtowanie pożądanej postawy wobec przyrody.

Formy pracy: zbiorowa, grupowa.

Metody pracy: rozmowa kierowana, obserwacja.

Środki dydaktyczne: okazy naturalne ptasich gniazd (kosa, drozda, remiza, trzciniaka), atlasy ptaków, opowiadanie leśnika, kartoniki z nazwami ptaków, emblematy do inscenizacji wiersza.

Kształcenie polonistyczne:

Wiosenne przeżycia ptaszka – redagowanie swobodnego tekstu.

- poszerzenie czynnego słownika o wyrazy i pojęcia przyrodnicze,
- wyrabianie umiejętności stosowania pięknych wyrażen i określeń w wypowiedzi pisemnej,
- kształcenie umiejętności korzystania z fachowej literatury (atlasy ptaków),
- wyrabianie twórczej i otwartej postawy w wypowiedzi pisemnej.

Formy pracy: zbiorowa, indywidualna.

Metody pracy: rozmowa, swobodny tekst.

Środki dydaktyczne: atlasy ptaków, zagadki o tematyce przyrodniczej.

Kształcenie muzyczne:

Koncert ptaków.

- realizacja wielogłosu rytmicznego,
- poznanie naturalnego śpiewu ptaków oraz jego imitacji w formie kompozycji na instrument.
- Odtwarzanie głosem śpiewu ptaków.

Formy muzyczne: śpiew, słuchanie i tworzenie muzyki.

Metody: problemowo-odtwórcza (czytanie rytmu, odtwarzanie), problemowo-twórcza, organizowania i rozwijania działalności muzycznej (śpiew, czytanie rytmu, instrumentacja).

Środki dydaktyczne: nagranie śpiewu ptaków, utwór instrumentalny B. Łuciuka - „Ptasi wieczór”, zapis rytmu-schematyczny zapis „koncertu ptaków”, instrumenty perkusyjne, piosenka o tematyce wiosennej.

Przebieg zajęć

Powitanie.

Nawiązanie – rozwiązywanie zagadek.

Proszę do siebie troje dzieci. Każde z nich losuje jedną niespodziankę (kartkę, na której napisana jest zagadka). Wybrane dzieci odczytują je, a pozostałe odgadują.

Słońko coraz wyżej po niebie się toczy...

Otwieramy szeroko i uszy, i oczy:

podsluchamy, jak ptak śpiewa,
powitamy pąki na drzewach,
podpatrzymy, jak kwiat rośnie,
bo nadchodzi już... / przedwiośnie/

Jaka to kapela las nam rozwesela?
W lesie jest nam wesoło, więc ciągle śpiewamy.
Za to zimą smutne, głodne w okna wasze pukamy. / ptaki/

Co buduje każdy ptak, by chować pisklęta,
A tylko kukułka o tym nie pamięta? / gniazdo/

Rozwiązania zagadek wieszam na tablicy.

- Czy ktoś już się domyśla, nad jakim tematem będziemy dzisiaj pracować? (wypowiedzi dzieci)
- Aby dokładnie przedstawić wam ten temat, zaprosiłam pana leśnika (przedstawienie gościa).

Część środowiskowa

Wypowiedź leśnika przebiega wg następujących zagadnień:

- Po co ptaki budują gniazda?
- Różnorodność umiejscawiania gniazd. Czym kierują się ptaki wybierając miejsce: bezpieczeństwo, dostęp do wody i pożywienia, możliwość zebrania materiału budulcowego.
- Wygląd niektórych gniazd – ustny opis budowy z udziałem dzieci.
- Ptak, który nie buduje gniazda i nie wysiaduje.
- Ochrona ptasich gniazd.
- Jak dzieci mogą pomóc ptakom w budowie gniazd?

W trakcie wypowiedzi leśnika:

- Dzieci odszukują w atlasach ilustracje ptaków, o których mówi, nauczyciel zawiesza nazwy tych ptaków na tablicy.
- Dzieci odpowiadają na postawione przez leśnika pytania.
- Leśnik umieszcza gniazda w odpowiednim miejscu na „drzewie” (na ścianie)

Pytania do leśnika stawiane przez dzieci.

Podziękowanie leśnikowi:

- Inscenizacja wiersza H. Ożogowskiej pt. „Spotkanie”
- Wręczenie laurki.

Zabawa ruchowa – dzieci naśladują ruchem opowiadanie nauczyciela.

Część polonistyczna

Przygotowanie do wypowiedzi pisemnej na temat: „Wiosenne przeżycia ptaszka”.

- Jak sądzisz, co czuje ptaszek, który przyleciał z ciepłych krajów?

Wypowiedzi dzieci: jest zmęczony, głodny, szuka partnerki, szuka miejsca na budowę gniazda, znosi materiały.

Zapowiedź tematu pracy.

- Dzisiaj każdy z was będzie ptaszkiem, który przyleciał z dalekiego kraju. Wyobraź sobie, że nim jesteś i napisz, jakie są twoje odczucia? Zacznij od przedstawienia się, możesz napisać, jak wyglądasz, co będziesz robić na nowej ziemi?

Praca twórcza dzieci.

Odczytanie prac – przykłady:

Jestem kosem. Wróciłem z ciepłych krajów. Ogarnął mnie głód. Jestem bardzo zmęczony, a jeszcze muszę znaleźć miejsce na gniazdo. Szukałem bardzo długo, ale znalazłem – na balkonie w starej doniczce. To miejsce jest ciche i przyjemne. Gospodarze tego balkonu bardzo mili i spokojni, przecież to starsi ludzie. Sądzę, że moje potomstwo będzie tu bezpieczne.

Ewelinka

Jestem bocianem. Wróciłem do swojego starego gniazda na dachu stodoły. Poprawiłem je i przyniosłem trochę nowych patyków. Koło stodoły jest strumyk pełen żab, moje potomstwo będzie miało co jeść. Teraz odpocznę w swoim gnieździe i polecę szukać żony.

Ania

Jestem jaskółką. Przyleciałam z ciepłych krajów. Czeka mnie poszukiwanie miejsca na gniazdo. Znalazłam. Zaraz zabieram się do pracy. Muszę znieść glinę i siano. Mój domek będzie słoneczny i cichy. Mam blisko pożywienie.

Rafał

Zabawa ruchowa

Każda grupa (4) ma inną nazwę ptaka. Na sygnał grupy (ptaki) wymieniają się miejscami (gniazdami). Nauczyciel również zajmuje miejsce między dziećmi. Jedno dziecko (ptak) zostaje bez gniazda, np.:

- trzciniaki i kosy,
- remizy i drozdy,
- wszystkie ptaki.

Na koniec zabawy pytania:

- Czy rzeczywiście w przyrodzie tak jest, że ptaki wymieniają się gniazdami?
- Jak nazywa się ptak, który nie buduje gniazda? W jaki sposób i gdzie wychowuje swoje potomstwo?

Nauczyciel przedstawia głosem dźwięki wydawane przez poszczególne ptaki. Następnie:

1. Ćwiczenia z każdą grupą oddzielnie.
2. Śpiew dwugłosowy.

Część muzyczna

Słuchanie muzyki.

- Posłuchajcie teraz śpiewu ptaków. Wśród nich są i te, o których dzisiaj mówiliśmy (dzieci słuchają nagranych głosów ptaków – kasetą).

Tworzenie muzyki.

- Teraz my spróbujemy stworzyć ptasi koncert. Do naszego chóru zaprosimy również kukułki.

Na tablicy:

- I grupa – remizy (wii, wii, wii),
- II grupa – drozdy (trati, trati, trati),
- III grupa – kosy (pio, pio, pijo),
- IV grupa – kukułki (ku, ku, ku, ku).

3. Śpiew dwu-trzygłosowy.
4. Cały chór.

Tworzenie rytmu.

- Teraz zamiast kosów zaprosimy dzięcioły (tu jedno dziecko wystukuje rytm na drewnkach, a pozostałe dzieci w grupie uderzają palcami o ławkę).

1. Remizy – wii – półnuta.
2. Drozdy – tra – ti, tra – ti – ćwierćnuty.
3. Kukułki – ku – ku – ćwierćnuty.
4. Dziecioły – stukanie w rytmie ósemek.

Ćwiczenia rytmiczne z zastosowaniem dynamiki.

Słuchanie muzyki.

- Śpiew ptaków od dawna zachwycał ludzi. Przede wszystkim interesowali się nim muzycy. Teraz zaprezentuję utwór dla dzieci skomponowany przez Bogdana Łuciuka pt. „Ptasi wieczór”.
- Posłuchajcie, jak kompozytor przedstawił śpiew ptaków.
- Na jakim instrumencie zagrał?

Śpiew znanej dzieciom piosenki o wiosnie.

Małgorzata Lech